

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ & ΔΙΑΙΤΗΣΙΑΣ

ΕΔΡΑ: Πλατεία Βικτωρίας 7, Αθήνα 10434 ☎ 210 88 14 922 ☎ 210 88 15 393 ✉ info@omed.gr
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Πολυτεχνείου 21, Θεσσαλονίκη 54626 ☎ 2310 517 128 ☎ 2310 517 119

**Επιμορφωτικό Πρόγραμμα Ο.ΜΕ.Δ.
21 – 22 Ιανουαρίου 2006**

Ν Α Υ Π Λ Ι Ο

**« ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΚΑΝΟΝΩΝ (ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ) ΔΙΚΑΙΟΥ
ΣΕ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΛΑΙΣΙΟ »**

***Εισηγητής: Ιωάννης Ληξουριώτης
Αν. Καθηγητής Νομικής Σχολής Δ.Π.Θ.
Δικηγόρος
Μεσολαβητής-Διαιτητής ΟΜΕΔ***

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΟΜΕΔ

ΝΑΥΠΛΙΟ 21-22 Ιανουαρίου 2006

**Θεσμικό πλαίσιο παραγωγής
κανόνων (εργατικού) δικαίου σε
κοινοτικό και διεθνές πλαίσιο**

**Συνέπειες στο εθνικό
επίπεδο**

Εισαγωγή στους ευρωπαϊκούς θεσμούς

- Πηγές κοινοτικού δικαίου
- Όργανα της ευρωπαϊκής ένωσης

Πηγές κοινοτικού δικαίου

■ Πρωτογενές δίκαιο (Ιδρυτικές συνθήκες και μεταγενέστερες τροποποιήσεις)

- Συνθήκη Παρισίων του 1951 που συνέστησε την **Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα**. Η ισχύς της έληξε την 23.7.2002
- Συνθήκες της Ρώμης του 1957 που συνέστησαν την **Ευρωπαϊκή Κοινότητα** και την **Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας** (Ευρατόμ) (Treaty of Rome) και τέθηκαν σε ισχύ την 1.1.1958
- Συνθήκη Συγχώνευσης του 1965, που καθιέρωσε ένα Συμβούλιο και μια Επιτροπή κοινή για τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες (που τότε ήταν τρεις)
- Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη που υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο το 1986 και τέθηκε σε εφαρμογή το 1987 (Single European Act) που επέφερε τις αναγκαίες προσαρμογές για την **ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς**
- Συνθήκη του Μάαστριχτ που υπογράφηκε το 1992 και τέθηκε σε ισχύ την 1.11.1993, με την οποία συστήθηκε η **Ευρωπαϊκή Ένωση** (Treaty of Maastricht)
- Συνθήκη του Άμστερνταμ που υπογράφηκε το 1997 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 1999 (Treaty of Amsterdam)
- Συνθήκη της Νίκαιας που υπογράφηκε την 26.2.2001 (Treaty of Nice) και ορίσθηκε να τεθεί σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου 2003

■ Παράγωγο δίκαιο

- Κανονισμοί
- Οδηγίες
- Αποφάσεις

Παράγωγο δίκαιο

■ Κανονισμοί

- Μέσον για τη θέσπιση κανόνων δικαίου με άμεση εφαρμογή απ' ευθείας στα Κράτη μέλη της Κοινότητας, με στόχο το «**συντονισμό**» (co-ordination) των νομοθεσιών αυτών
- Ο Κανονισμός δεν ενσωματώνεται στα εθνικά δίκαια αλλά εφαρμόζεται απ' ευθείας ως έχει. Για το λόγο αυτό έχουν χαρακτηριστεί και ως «ευρωπαϊκοί νόμοι»

■ Οδηγίες

- Οι Οδηγίες αποτελούν μέσον «**εναρμόνισης**» των νομοθεσιών των Κρατών μελών
- Οι διατάξεις των Οδηγιών δεν αντικαθιστούν αυτόματα τις διατάξεις του εθνικού δικαίου, αλλά υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να προσαρμόζουν το εθνικό τους δίκαιο στις κοινοτικές διατάξεις
- Οι Οδηγίες δεν δεσμεύουν τα Κράτη μέλη παρά μόνο όσον αφορά το επιδιωκόμενο με αυτές αποτέλεσμα
- Κατ' αρχήν δεν δημιουργούνται άμεσα δικαιώματα ή υποχρεώσεις για τους πολίτες των Κρατών μελών της Κοινότητας. Ωστόσο, υπό ορισμένες προϋποθέσεις και από τις Οδηγίες μπορεί να παραχθεί «**άμεσο αποτέλεσμα**», ιδίως όταν οι διατάξεις της οδηγίας καθορίζουν τα δικαιώματα των κοινοτικών πολιτών/ επιχειρήσεων κατά τρόπο επαρκώς σαφή και ορισμένο. Μάλιστα, το «άμεσο αποτέλεσμα» των Οδηγιών θεμελιώθηκε σε υποθέσεις εργατικού δικαίου (υποθέσεις "Francovich" και "Bonifaci" του 1991).

■ Αποφάσεις

- Πρόκειται για πράξεις που δεσμεύουν άμεσα μεμονωμένους πολίτες, μεμονωμένες επιχειρήσεις καθώς και μεμονωμένα κράτη μέλη. Δηλαδή η απόφαση έχει ατομική ισχύ, και κατά τούτο διαφέρει από τον κανονισμό

Η «εναρμόνιση» του εργατικού δικαίου με Οδηγίες και «συντονισμός» των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης με Κανονισμούς

- Για τα «εργασιακά θέματα» χρησιμοποιείται η τεχνική της «εναρμόνισης» των εθνικών διατάξεων εργατικού δικαίου μέσω «Οδηγιών»
- Για τα «κοινωνικοασφαλιστικά θέματα» χρησιμοποιείται η τεχνική του «συντονισμού» των εθνικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης μέσω «Κανονισμών», ώστε να εξασφαλίζεται στους διακινούμενους εργαζομένους η διατήρηση των κεκτημένων ή υπό κτήση δικαιωμάτων

Τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

■ Κύρια θεσμικά όργανα

- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
- Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

■ Επικουρικοί Οργανισμοί

- Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή
- Επιτροπή Περιφερειών
- Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
- Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
- Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

- Οι αντιπρόσωποι των κρατών μελών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκλέγονται για περίοδο πέντε ετών με άμεση και καθολική ψηφοφορία και με ενιαία διαδικασία σε όλα τα κράτη μέλη (άρθρο 190 ΣυνθΕΚ)
- Κύριες αρμοδιότητες του Κοινοβουλίου:
 - Ασκή από κοινού με το Συμβούλιο τη νομοθετική εξουσία. Το γεγονός ότι εκλέγεται άμεσα βοηθά να εξασφαλιστεί η δημοκρατική νομιμότητα της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.
 - Ασκή δημοκρατικό έλεγχο επί όλων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, και ιδίως επί της Επιτροπής. Έχει την εξουσία να εγκρίνει ή να απορρίπτει το διορισμό των Επιτρόπων, καθώς και να κάνει δεκτή πρόταση δυσπιστίας κατά της Επιτροπής συλλογικά.
 - Ασκή από κοινού με το Συμβούλιο αρμοδιότητες σχετικά με τον προϋπολογισμό της Ένωσης και συνεπώς μπορεί να επηρεάζει τις δαπάνες της. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας, εγκρίνει ή απορρίπτει τον προϋπολογισμό στο σύνολό του

Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- **Στο Συμβούλιο της ΕΕ εκπροσωπούνται οι κυβερνήσεις των κρατών μελών.** Τα κράτη μέλη αποστέλλουν έναν αντιπρόσωπο, κατά κανόνα, αλλά όχι υποχρεωτικά, τον υπουργό ή υφυπουργό που είναι αρμόδιος για τα θέματα που θα συζητηθούν
- **Οι αντιπρόσωποι που απαρτίζουν το Συμβούλιο αλλάζουν ανάλογα με τα συζητούμενα θέματα.** Το "Συμβούλιο των Υπουργών Εξωτερικών", το οποίο συνήθως συνέρχεται μία φορά το μήνα, λειτουργεί ως "Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων", με αρμοδιότητα για γενικά ζητήματα πολιτικής. Ανάλογα με τον τομέα γίνεται λόγος για Συμβούλιο Ecofin (Συμβούλιο των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών), Συμβούλιο Γεωργίας, Συμβούλιο Μεταφορών, Συμβούλιο Κοινωνικών Υποθέσεων, Συμβούλιο Περιβάλλοντος κλπ.
- **Κύριες αρμοδιότητες**
 - Νομοθέτηση (άρθρο 202)
 - Διασφάλιση συντονισμού οικονομικής πολιτικής (άρθρο 202)
 - Κατάρτιση σχεδίου προϋπολογισμού (άρθρο 272 παρ. 3)
 - Διορισμός μελών Ελεγκτικού Συνεδρίου, της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής καθώς και της Επιτροπής των Περιφερειών
 - Σύναψη συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας, αφενός, και τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών, αφετέρου (άρθρα 300 και 310)
- **Τρόπος λήψης αποφάσεων:**
 - Κατ' αρχήν, το Συμβούλιο αποφασίζει με την πλειοψηφία των μελών του
 - Όταν αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, οι ψήφοι των μελών του σταθμίζονται σύμφωνα με την αναλογική κατανομή του άρθρου 205 ΣυνθΕΚ

Η Επιτροπή

■ Κύριες αρμοδιότητες

- **Δικαίωμα πρωτοβουλίας:** Από την Επιτροπή ξεκινά κάθε κοινοτική δράση, επειδή εκείνη έχει κυρίως την αρμοδιότητα να υποβάλει στο Συμβούλιο προτάσεις για μια κοινοτική ρύθμιση
- Ελέγχει την **εφαρμογή και εκτέλεση του πρωτογενούς και του παράγωγου κοινοτικού δικαίου από τα κράτη μέλη**. Εάν κρίνει ότι ένα κράτος μέλος έχει παραβεί υποχρέωσή του που απορρέει από το κοινοτικό δίκαιο κινεί κατ' αυτού διαδικασία επί παραβάσει (άρθρο 226 της συνθήκης ΕΚ) και, εάν είναι αναγκαίο, παραπέμπει την υπόθεση στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
- **Εκπροσωπεί τα κοινοτικά συμφέροντα**
- **Αντιπροσωπεύει την Κοινότητα στους διεθνείς οργανισμούς** και χειρίζεται τις τρέχουσες υποθέσεις που αφορούν τόσο την αποστολή όσο και την αποδοχή διπλωματικών αντιπροσώπων (ενεργητική και παθητική πρέσβευση)
- **Σύνθεση:** Από το 2005, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συντίθεται από έναν Επίτροπο για κάθε Κράτος. Εφόσον ο αριθμός των Κρατών ξεπεράσουν τα 27, θα αρχίσει να εφαρμόζεται ένα σύστημα rotation που θα προσδιορισθεί με ομοφωνία από το Συμβούλιο

Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΔΕΚ) Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

■ Το Δ.Ε.Κ.

- Κύρια αποστολή: Η εξασφάλιση της ομοιόμορφης ερμηνείας και εφαρμογής του Κοινοτικού Δικαίου σε όλα τα κράτη μέλη
- Κατηγορίες υποθέσεων: Οι τέσσερις συνηθέστεροι τύποι υποθέσεων επί των οποίων κρίνει το Δ.Ε.Κ.:
 - Αίτησης έκδοσης προδικαστικής απόφασης (προδικαστικό ερώτημα)
 - Διαδικασία για παράβαση (κατά των Κρατών μελών)
 - Ακυρωτική διαδικασία (έλεγχος των κοινοτικών πράξεων)
 - Διαδικασία για παράλειψη (έλεγχος των κοινοτικών παραλείψεων)
- Σύνθεση του Δ.Ε.Κ.: 15 δικαστές και 8 εισαγγελείς

■ Το «Πρωτοδικείο»

- Συστήθηκε το 1989 για να συνδράμει το Δ.Ε.Κ. στη διεκπεραίωση των χιλιάδων υποθέσεων που φέρονται ενώπιόν του. Το Πρωτοδικείο εκδικάζει ορισμένα είδη υποθέσεων, και ιδίως προσφυγές που ασκούνται από ιδιώτες και υποθέσεις αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ επιχειρήσεων

Η αέναη αλληλεπίδραση κοινοτικής εργατικής νομοθεσίας – νομολογίας Δ.Ε.Κ. – εθνικών εργατικών νομοθεσιών

- Η εθνική εργατική νομοθεσία οφείλει να προσαρμόζεται διαρκώς:
 - Στις διατάξεις των εκδιδόμενων Οδηγιών
 - Στη νομολογία του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που ερμηνεύει τα κοινοτικά κείμενα

- Η κοινοτική νομοθεσία επηρεάζεται από την εργατική νομοθεσία που ισχύει στα κράτη μέλη
- Η κοινοτική νομοθεσία λαμβάνει υπόψη της και ενσωματώνει περιοδικά με νεώτερες τροποποιήσεις τη νομολογία του Δ.Ε.Κ.

Επικουρικοί Οργανισμοί της Ε.Ε.

■ Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

- Η Ο.Κ.Ε. συστήθηκε το 1957 με τη συνθήκη της Ρώμης και αποτελεί τη θεσμική εκπροσώπηση στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα των διάφορων ομάδων της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, όπως είναι ιδίως οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι, οι γεωργοί, οι μεταφορείς, οι έμποροι, οι βιοτέχνες, οι ελεύθεροι επαγγελματίες και οι μικρομεσαίοι επιχειρηματίες. Οι καταναλωτές, οι ενώσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και τα σωματεία εκπροσωπούνται επίσης στην ΟΚΕ

■ Επιτροπή των Περιφερειών

- Η Επιτροπή των Περιφερειών συστήθηκε από τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση ως νέο συμβουλευτικό όργανο πέραν της ήδη υπάρχουσας Ο.Κ.Ε. Κατά το πρότυπο της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, η Επιτροπή των Περιφερειών δεν αποτελεί πραγματικό όργανο της ΕΚ, επειδή ασκεί μόνο συμβουλευτικές αρμοδιότητες και δεν εκπληρώνει κατά τρόπο νομικά δεσμευτικό τα καθήκοντα που έχουν ανατεθεί στην Κοινότητα, όπως συμβαίνει με τα κοινοτικά όργανα

Αποκεντρωμένες υπηρεσίες της Ε.Ε. που ενδιαφέρουν τις εργασιακές σχέσεις και την κοινωνική πολιτική

- Οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες που ενδιαφέρουν τις εργασιακές σχέσεις και την κοινωνική πολιτική είναι:

- **Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης** (Cedefop): Ιδρύθηκε το 1975 με έδρα τη Θεσσαλονίκη. Αποστολή του είναι να αναλύει και να παρέχει πληροφορίες για τα συστήματα, τις πολιτικές, την έρευνα και την πρακτική επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης, βοηθώντας έτσι τους ειδικούς σε ολόκληρη την Ένωση να αναπτύξουν και να βελτιώσουν την επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση στην Ευρώπη
- **Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας** (Eurofound): Ιδρύθηκε το 1975 με έδρα το Δουβλίνο της Ιρλανδίας. Έργο του είναι:
 - Η παροχή συμβουλών στους υπεύθυνους για την κοινωνική και εργασιακή πολιτική
 - Η αξιολόγηση και ανάλυση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας
 - Η παροχή ενημέρωσης σχετικά με τις εξελίξεις και τις τάσεις
 - Η συμβολή στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής
- **Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία**: Ιδρύθηκε το 1975 και έχει την έδρα του στο Μπιλμπάο της Ισπανίας. Στόχος έχει τη συγκέντρωση και την αμοιβαία ανταλλαγή του εκτεταμένου, σε ευρωπαϊκή βάση, πεδίου γνώσεων και πληροφοριών σχετικά με ζητήματα ΑΥΕ, ιδίως όσον αφορά τα προληπτικά μέτρα
- **Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης**: Το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΕΙΕΕ) ιδρύθηκε το 1990 και έχει τη έδρα του στο Τορίνο της Ιταλίας

Ο έλεγχος συμμόρφωσης του Κράτους μέλους στην κοινοτική νομοθεσία (διαδικασία για παράβαση)

- **Διατύπωση αιτιολογημένης γνώμης** από την Επιτροπή κατά Κράτους μέλους για το οποίο κρίνει ότι έχει παραβεί τις υποχρεώσεις του
- **Προσφυγή στο Δ.Ε.Κ. κατά Κράτους Μέλους από την Επιτροπή:** Εάν το Κράτος μέλος δεν συμμορφωθεί με την αιτιολογημένη γνώμη εντός της προθεσμίας που τέθηκε, η Επιτροπή μπορεί να προσφύγει στο Δ.Ε.Κ. Η προσφυγή αυτή αποβλέπει στη συμμόρφωση του Κράτους μέλους προς το κοινοτικό δίκαιο με τη λήψη μέτρων, σύμφωνα με το διατακτικό της απόφασης του Δ.Ε.Κ. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης υπάρχει κίνδυνος να προσφύγει εκ νέου κατά του Κράτους μέλους η Επιτροπή με αίτημα να καταδικασθεί αυτό στην καταβολή «κατ' αποκοπή ποσού ή χρηματικής ποινής»
- **Προσφυγή στο Δ.Ε.Κ. κατά Κράτους μέλους από άλλο Κράτος μέλος,** εάν θεωρεί ότι συντρέχει περίπτωση παράβασης υποχρέωσης που προκύπτει από τη Συνθήκη

Προστασία του ιδιώτη

- Ο ιδιώτης που θεωρεί ότι θίγεται από την εφαρμογή διατάξεων κοινοτικού δικαίου που περιέχουν κάποιο σφάλμα δεν έχει το δικαίωμα να προσφύγει με αίτηση ακύρωσης κατά Κανονισμού ή Οδηγίας στο Δ.Ε.Κ.
- Ο ιδιώτης που θεωρεί ότι θίγεται από την εφαρμογή πράξεων των αρχών του Κράτους του που έχουν παραβιάσει τις κοινοτικές διατάξεις δεν μπορεί να προσβάλλει τις πράξεις αυτές ενώπιον του Δ.Ε.Κ., άλλα ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων
- Ωστόσο τα κράτη μέλη υποχρεούνται να παρέχουν δικαστική προστασία στο πλαίσιο της εθνικής έννομης τάξης έναντι παραβάσεων του κοινοτικού δικαίου υπό τις ανωτέρω δύο μορφές

Προδικαστική Παραπομπή

- **Δικαστήριο αποφαινεται με τις λεγόμενες προδικαστικές αποφάσεις:**
 - Επί της ερμηνείας της ΣυνθΕΚ
 - Επί του κύρους και της ερμηνείας των πράξεων των οργάνων της Κοινότητας και της ΕΚΤ.
 - Επί της ερμηνείας των καταστατικών των οργανισμών που ιδρύθηκαν με πράξη του Συμβουλίου, εφόσον το προβλέπουν τα εν λόγω καταστατικά
- **Πώς οδηγείται μια διαφορά στο Δ.Ε.Κ. για την έκδοση προδικαστικής απόφασης:**
 - Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει ζήτημα ερμηνείας κοινοτικού δικαίου, **έχει δικαίωμα**, αν κρίνει ότι απόφαση του Δ.Ε.Κ. επί του ζητήματος είναι αναγκαία για την έκδοση της δικής του απόφασης, να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο για να αποφανθεί επ' αυτού
 - Δικαστήριο κράτους μέλους, ενώπιον του οποίου ανακύπτει τέτοιο ζήτημα σε εκκρεμή υπόθεση και του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε ένδικα μέσα του εσωτερικού δικαίου, **έχει υποχρέωση** να παραπέμψει το ζήτημα στο Δικαστήριο, εκτός εάν υπάρχει ήδη σχετική νομολογία του ΔΕΚ ή εάν ο ορθός τρόπος εφαρμογή του κοινοτικού κανόνα παρίσταται προφανής (ΔΕΚ 6.10.1982 υπόθ. 283/8, Cilfit, Συλλογή 1982, σελ. 3415)
 - Τα εθνικά δικαστήρια, ακόμη και εάν οι αποφάσεις τους υπόκεινται σε ένδικο μέσο, όταν προτίθενται να θέσουν **ζήτημα κύρους κοινοτικής πράξης**, **υποχρεούνται** να υποβάλουν την υπόθεση στο ΔΕΚ (ΔΕΚ 22.10.1987, Υπόθ. 314/85, Foto-Frost (Συλλογή 1987, σ. 4199)

Διαδικασία κοινοτικής νομοθέτησης για τα εργασιακά θέματα (1)

- Γενικά, δύο τρόποι νομοθέτησης εφαρμόζονται στους κόλπους του Συμβουλίου Υπουργών:
 - α) Η λήψη απόφασης με ομοφωνία και
 - β) Η λήψη απόφασης με ειδική πλειοψηφία
- Ενώ για τα οικονομικά θέματα η λήψη αποφάσεων απαιτεί συνήθως μια ειδική πλειοψηφία (qualified majority), στον κοινωνικό τομέα οι αποφάσεις λαμβάνονται με πιο σύνθετο τρόπο που στηρίζεται στον κανόνα της ομοφωνίας (unanimity)
- Με την **Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη**, από το 1987 επιτράπηκε για πρώτη φορά η υιοθέτηση Οδηγιών με ειδική πλειοψηφία μόνο στον τομέα της υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων
- Με τη **Συνθήκη του Μάαστριχτ** επιτράπηκε στο Συμβούλιο να αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία στη βάση όμως μιας διαδικασίας συνεργασίας με το Κοινοβούλιο στα θέματα της υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων, των συνθηκών εργασίας, της πληροφόρησης και διαβούλευσης με τους εργαζομένους, καθώς και σχετικά με την ισότητα ευκαιριών και την ίσης μεταχείριση ανδρών και γυναικών

Διαδικασία κοινοτικής νομοθέτησης για τα εργασιακά θέματα (2)

- Με τις τελευταίες τροποποιήσεις της **Συνθήκης της Νίκαιας**, η διαδικασία κοινοτικής νομοθέτησης έχει πλέον ρυθμισθεί ως εξής:
 1. Για την υλοποίηση μιας ομάδας κοινωνικών θεμάτων η απόφαση του Συμβουλίου για την θέσπιση Οδηγίας λαμβάνεται με τη διαδικασία της ειδικής πλειοψηφίας του άρθρου 251 ΣυνθΕΚ μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών. Τα θέματα αυτά είναι:
 - βελτίωση, ιδιαιτέρως, του περιβάλλοντος εργασίας, με σκοπό την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων
 - όροι εργασίας
 - ενημέρωση και διαβούλευση με τους εργαζομένους
 - αφομοίωση των αποκλεισμένων από την αγορά εργασίας προσώπων
 - ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά τις ευκαιρίες στην αγορά εργασίας και τη μεταχείριση στην εργασία

Διαδικασία κοινοτικής νομοθέτησης για τα εργασιακά θέματα (3)

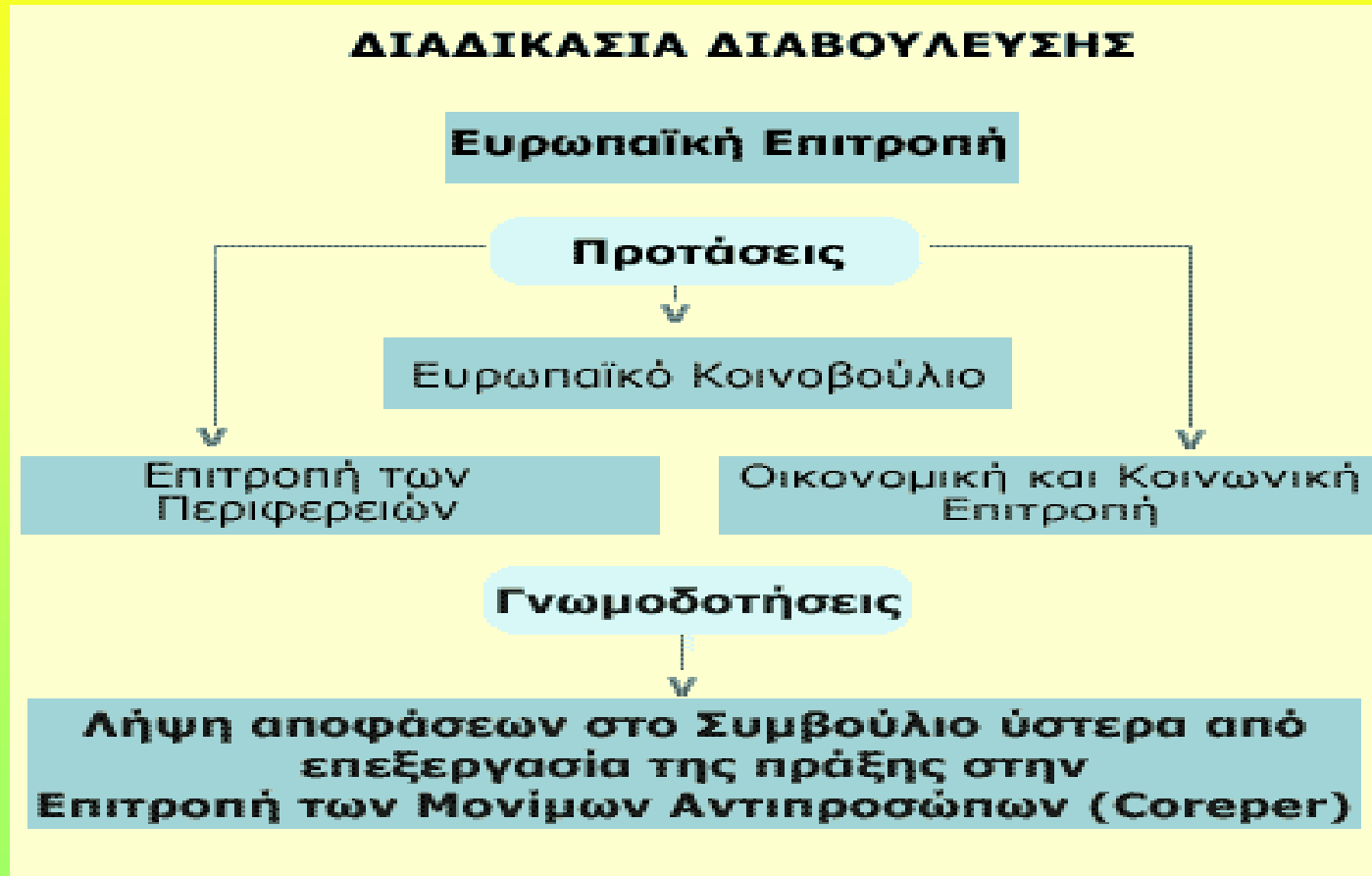
2. Για την υλοποίηση κάποιων ειδικών περιπτώσεων στόχων η απόφαση του Συμβουλίου πρέπει να ληφθεί με **ομοφωνία** μετά από πρόταση της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τις προαναφερθείσες επιτροπές. Τα θέματα αυτά είναι:
 - κοινωνική ασφάλιση και κοινωνική προστασία των εργαζομένων
 - προστασία των εργαζομένων σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εργασίας
 - εκπροσώπηση και συλλογική υπεράσπιση των συμφερόντων εργαζομένων και εργοδοτών, συμπεριλαμβανομένης της συνδιαχείρισης
 - αφομοίωση των αποκλεισμένων από την αγορά εργασίας προσώπων
3. Ωστόσο, τα τρία πρώτα από τα παραπάνω θέματα μπορεί να αποφασιστούν και με τη διαδικασία της **ειδικής πλειοψηφίας**, εφόσον τούτο αποφασιστεί από το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής και διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
4. Πάντως, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να εκδοθεί Οδηγία που να αφορά στα εξής θέματα:
 - στις αμοιβές,
 - στο δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι,
 - στο δικαίωμα για απεργία ή στο δικαίωμα για ανταπεργία (λόκ-άουτ)

Διαδικασία κοινοτικής νομοθέτησης για τα εργασιακά θέματα (4)

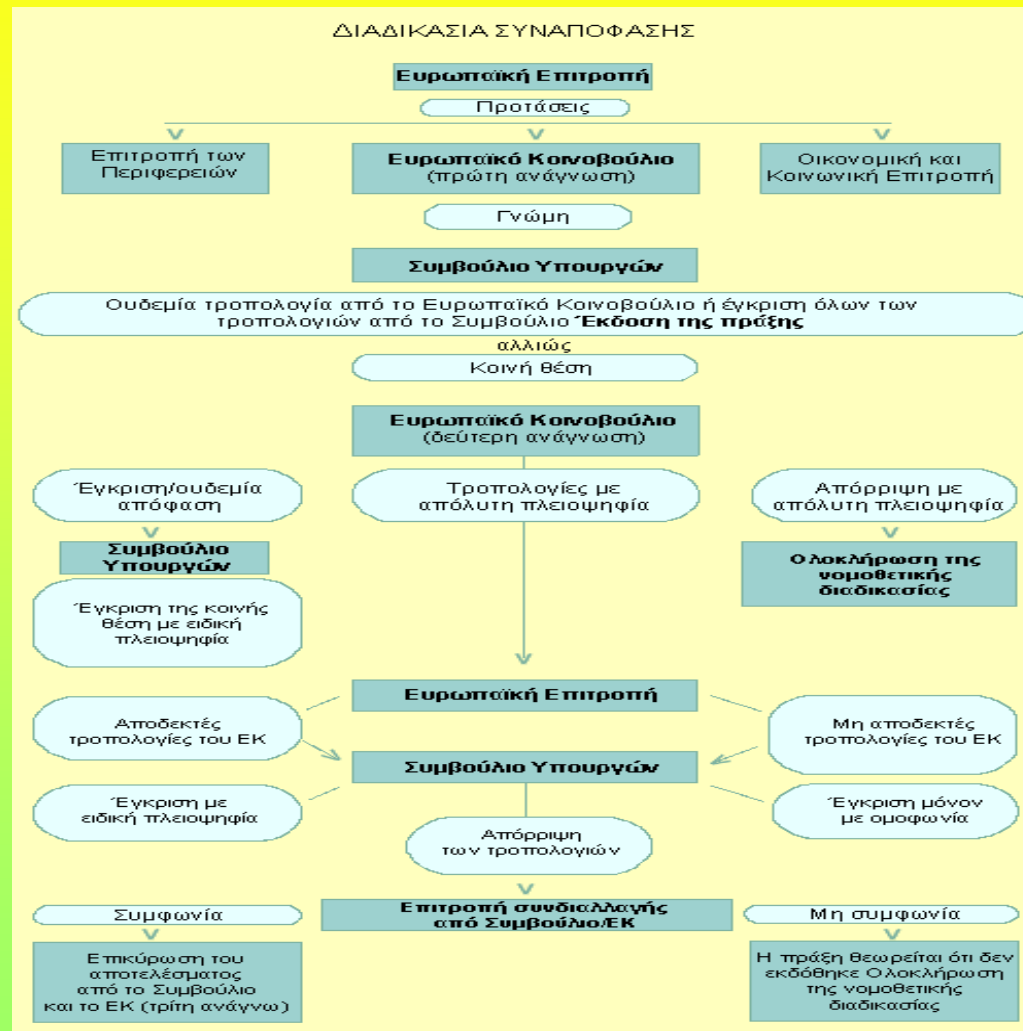
◆ Νομοθέτηση από τους κοινωνικούς εταίρους (κοινωνικός διάλογος σε κοινοτικό επίπεδο σύμφωνα με τα άρθρα 138 και 139 ΣυνθΕΚ):

- Διευκόλυνση διαλόγου μεταξύ κοινωνικών εταίρων σε κοινοτικό επίπεδο
- Διαβούλευση της Επιτροπής με τους κοινωνικούς εταίρους πριν από την υποβολή πρότασης προκειμένου να διερευνηθούν προκαταρκτικά οι προσανατολισμοί της συγκεκριμένης δράσης
- Διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους μετά την ανάληψη της δράσης σχετικά με το συγκεκριμένο περιεχόμενο της υπό μελέτη πρότασης
- Διατύπωση γνώμης ή σύστασης από τους κοινωνικούς εταίρους, που διαβιβάζεται στην Επιτροπή
- Δυνατότητα συνέχισης της διαδικασίας από τους κοινωνικούς εταίρους της με βάση το άρθρο 139 για την κατάρτιση συμφωνίας
- Εφαρμογή της συναφθείσας συμφωνίας με απόφαση του Συμβουλίου που λαμβάνεται μετά από πρόταση της Επιτροπής

Διαδικασία διαβούλευσης

Διαδικασία συναπόφασης

Διεθνής Οργάνωση Εργασίας και διεθνείς συμβάσεις εργασίας

Βασικά στοιχεία περί Δ.Ο.Ε

- Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (Δ.Ο.Ε.) ιδρύθηκε το 1919, στο τέλος του Μεγάλου Πολέμου, στο πλαίσιο της «Κοινωνίας των Εθνών», με κύριο αντικείμενο την παραγωγή διεθνών προστατευτικών κανόνων στον τομέα των συνθηκών και όρων εργασίας
- Διατηρήθηκε μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και λειτουργεί αδιάλειπτα μέχρι σήμερα
- Έχει έδρα τη Γενεύη της Ελβετίας
- Τα κράτη που αποτελούν μέλη της Δ.Ο.Ε. έχουν ανέλθει στον αριθμό των 178
- Στρατηγικός προσανατολισμός της Δ.Ο.Ε. στα εξής τέσσερα θέματα:
 - Τα θεμελιώδη δικαιώματα στην εργασία
 - Την απασχόληση
 - Την κοινωνική προστασία
 - Τον κοινωνικό διάλογο και την ανάπτυξη της τριμερούς συνεργασίας

Η τριμερής δομή της Δ.Ο.Ε.

- «Ακρογωνιαίος λίθος» της λειτουργίας της Δ.Ο.Ε. είναι η μοναδική στο είδος της τριμερής σύνθεση των βασικών οργάνων της,
- Τούτο σημαίνει ότι συμμετέχουν στα διάφορα όργανα της Δ.Ο.Ε., όχι μόνο εκπρόσωποι των κρατών μελών που αποτελούν μέλη του, αλλά, κατά τρόπο ισότιμο, εκπρόσωποι των αντιπροσωπευτικών εργατικών συνδικαλιστικών οργανώσεων και των αντιπροσωπευτικών εργοδοτικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στα κράτη μέλη
- Ο χαρακτήρας αυτός αποτελεί τη δύναμη και την αιτία της μακροβιότητας και της επιτυχίας του, αφού οι αποφάσεις που λαμβάνονται και οι πολιτικές που εφαρμόζονται βασίζονται στη συνεργασία και προϋποθέτουν τη συναίνεση όλων όσων στη συνέχεια καλούνται να τις εφαρμόσουν

Βασικά όργανα της Δ.Ο.Ε. (1)

α) Διεθνής Συνδιάσκεψη Εργασίας

- Η Διεθνής Συνδιάσκεψη Εργασίας συνέρχεται κάθε Ιούνιο στην έδρα του Οργανισμού, στη Γενεύη, και αποτελεί το «νομοθετικό» όργανο της Δ.Ο.Ε., αλλά και βήμα συζήτησης κρίσιμων εργασιακών και κοινωνικών ζητημάτων που απασχολούν τα κράτη μέλη και την διεθνή κοινότητα.
- Η Διεθνής Συνδιάσκεψη εκλέγει το Διοικητικό Συμβούλιο, εγκρίνει κάθε δύο έτη τον προϋπολογισμό της Δ.Ο.Ε. και υιοθετεί αποφάσεις που συμβάλλουν στην χάραξη της γενικής πολιτικής και στις μέλλουσες δραστηριότητές του Οργανισμού. Αυτός είναι και ο λόγος που συχνά η Διεθνής Συνδιάσκεψη Εργασίας χαρακτηρίζεται ως το «διεθνές κοινοβούλιο της εργασίας»
- Η τριμερής δομή της Συνδιάσκεψης:
 - Οι αντιπροσωπείες κάθε κράτους συντίθενται από δύο εκπροσώπους της κυβέρνησης, έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων και έναν των εργοδοτών
 - Η κάθε ομάδα (εργατική και εργοδοτική) κατά κανόνα εκφράζεται στις συνδιασκέψεις με ένα κοινό εκπρόσωπο

Βασικά όργανα της Δ.Ο.Ε. (2)

β) Διοικητικό Συμβούλιο

- Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελεί το «εκτελεστικό όργανο» της Δ.Ο.Ε.
- Αυτό συνέρχεται κανονικά τρεις φορές το έτος.
- Εκλέγει τον Γενικό Γραμματέα, λαμβάνει αποφάσεις που διαμορφώνουν τις εκάστοτε πολιτικές της Οργάνωσης, επεξεργάζεται το γενικό Πρόγραμμα και τον Προϋπολογισμό της Δ.Ο.Ε. το οποίο υποβάλλει στη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας και γενικότερα καθορίζει την ημερησία διάταξη της Διεθνούς Συνδιάσκεψης
- Η τριμερής δομή του Διοικητικού Συμβουλίου:
 - Το Διοικητικό Συμβούλιο διαθέτει επίσης τριμερή δομή, αλλά με διαφορετική κατανομή σε σχέση με τη Συνδιάσκεψη. Συγκεκριμένα, συντίθεται από 56 τακτικά μέλη (από τα οποία 28 εκπροσωπούν τις εθνικές κυβερνήσεις, 14 τους εργαζόμενους και 14 τους εργοδότες) και από 66 αναπληρωματικά μέλη (28 κυβερνητικά, 19 εργαζόμενοι et 19 εργοδότες)
 - Τα δέκα πιο σημαντικά από πλευράς βιομηχανικής ανάπτυξης κράτη εκπροσωπούνται κατά πάγιο τρόπο στο Διοικητικό Συμβούλιο με αντίστοιχα τακτικά μέλη (Βραζιλία, Γαλλία, Γερμανία, Η.Π.Α., Ηνωμένο Βασίλειο, Ιαπωνία, Ινδία, Ιταλία, Κίνα και Ρωσική Ομοσπονδία) ενώ οι λοιποί κυβερνητικοί εκπρόσωποι εκλέγονται κάθε τρία έτη από τη Συνδιάσκεψη, μαζί με τους εκπροσώπους των εργοδοτών και εργαζομένων. Τα μέλη του Δ.Σ. που εκπροσωπούν τους εργαζόμενους και τους εργοδότες επιλέγονται βεβαίως από τις αντίστοιχες εκπροσωπευτικές ομάδες της Διεθνούς Συνδιάσκεψης

Βασικά όργανα της Δ.Ο.Ε. (3)

γ) Διεθνές Γραφείο Εργασίας

- Το Δ.Γ.Ε. αποτελεί τη διαρκή Γραμματεία της Δ.Ο.Ε. και ταυτόχρονα συνιστά και κέντρο έρευνας της Οργάνωσης.
- Του Δ.Γ.Ε. προΐσταται ο **Γενικός Γραμματέας**, ο οποίος ορίζεται από το Δ.Σ. και εκπροσωπεί γενικότερα τη Δ.Ο.Ε. Αυτός εκλέγεται για 5 έτη, που μπορούν να ανανεωθούν. Ένα από τα σημαντικά έργα του είναι και η παρουσίαση κάθε έτος στη Συνδιάσκεψη μιας «Έκθεσης» όπου αναλύονται σημαντικά ζητήματα εργασιακού και κοινωνικού ενδιαφέροντος που απασχολούν τη διεθνή κοινότητα,
- Το Δ.Γ.Ε. επανδρώνεται από διοικητικούς υπαλλήλους με καθεστώς διεθνούς υπαλλήλου που είναι ανεξάρτητα των κυβερνήσεών τους. Ας σημειωθεί ότι το ίδιο το Καταστατικό της Δ.Ο.Ε. ορίζει ότι «ένας κάποιος αριθμός των προσώπων αυτών θα πρέπει να είναι γυναίκες»
- Από την ίδρυση της Δ.Ο.Ε., έχουν λάβει τη θέση του Γενικού Γραμματέα του ΔΓΕ οκτώ σημαντικές κατά το πλείστον προσωπικότητες, σήμερα δε τη θέση κατέχει ο Juan Somavía, επιφανής νομικός από τη Χιλή με σημαντική διεθνή δραστηριότητα.

Άλλα όργανα της Δ.Ο.Ε.

Διαρκείς επιτροπές, όργανα και φορείς δραστηριότητας

α) Επιτροπή νομικών θεμάτων και διεθνών κανόνων εργασίας

Υποεπιτροπή των πολυεθνικών επιχειρήσεων

Ομάδα εργασίας για την πολιτική σχετικά με την αναθεώρηση των κανόνων

β) Επιτροπή απασχόλησης και κοινωνικής πολιτικής

γ) Επιτροπή Τομεακών και Τεχνικών διασκέψεων και συναφών θεμάτων

δ) Επιτροπή της τεχνικής συνεργασίας

ε) **Γραφείο δραστηριοτήτων για τους εργαζόμενους** (Bureau for Workers' Activities), γνωστό ως «ACTRAV», που συντονίζει το σύνολο των δραστηριοτήτων του Δ.Γ.Ε. που αφορούν τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, τόσο εντός της έδρας της Δ.Ο.Ε. όσο και σε σχέση με τις δράσεις που πραγματοποιούνται σε διάφορες χώρες

στ) Διεθνές Κέντρο Κατάρτισης

Λοιπές επιτροπές και ομάδες εργασίας

α) Επιτροπή Επαλήθευσης των Εξουσιοδοτήσεων

β) Ομάδα εργασίας για την κοινωνική διάσταση της παγκοσμιοποίησης

γ) Ομάδα εργασίας για την κοινωνική διάσταση της απελευθέρωσης του διεθνούς εμπορίου

δ) Ομάδα εργασίας για την πολιτική αναθεώρησης των θεμελιωδών κανόνων

Κανονιστικό έργο της Δ.Ο.Ε. (γενικά)

Από την ίδρυση της Δ.Ο.Ε. και κατ' επιταγή του Καταστατικού της, τα όργανά της επεξεργάζονται και στο πλαίσιο των Διεθνών Διασκέψεων Εργασίας υιοθετούνται οι

- **Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας** (έχουν χαρακτήρα διεθνών συμφώνων ανοικτά σε κύρωση από τα κράτη μέλη)
- **Διεθνείς Συστάσεις Εργασίας** (αποτελούν κείμενα που δεν υποβάλλονται στα κράτη μέλη για τυπική επικύρωση και συνεπώς δεν αποκτούν αναγκαστική ισχύ, αναφέρονται συνήθως στα θέματα που ρυθμίζονται ήδη με τις Δ.Σ.Ε. και συμπληρώνοντάς τες καθορίζουν τις αρχές πάνω στις οποίες μπορούν να προσανατολιστούν οι εθνικές πολιτικές και πρακτικές)
 - **Μέχρι σήμερα έχουν υιοθετηθεί 185 Δ.Σ.Ε. και 195 Συστάσεις**

Με τα νομικά αυτά κείμενα, που υιοθετούνται από τη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας, προσδιορίζονται οι ελάχιστοι κανόνες που πρέπει να σέβονται τα κράτη μέλη σε όλους τους τομείς της εργασιακής ζωής και γενικότερα στο πλαίσιο ανάπτυξης της κοινωνικής πολιτικής τους:

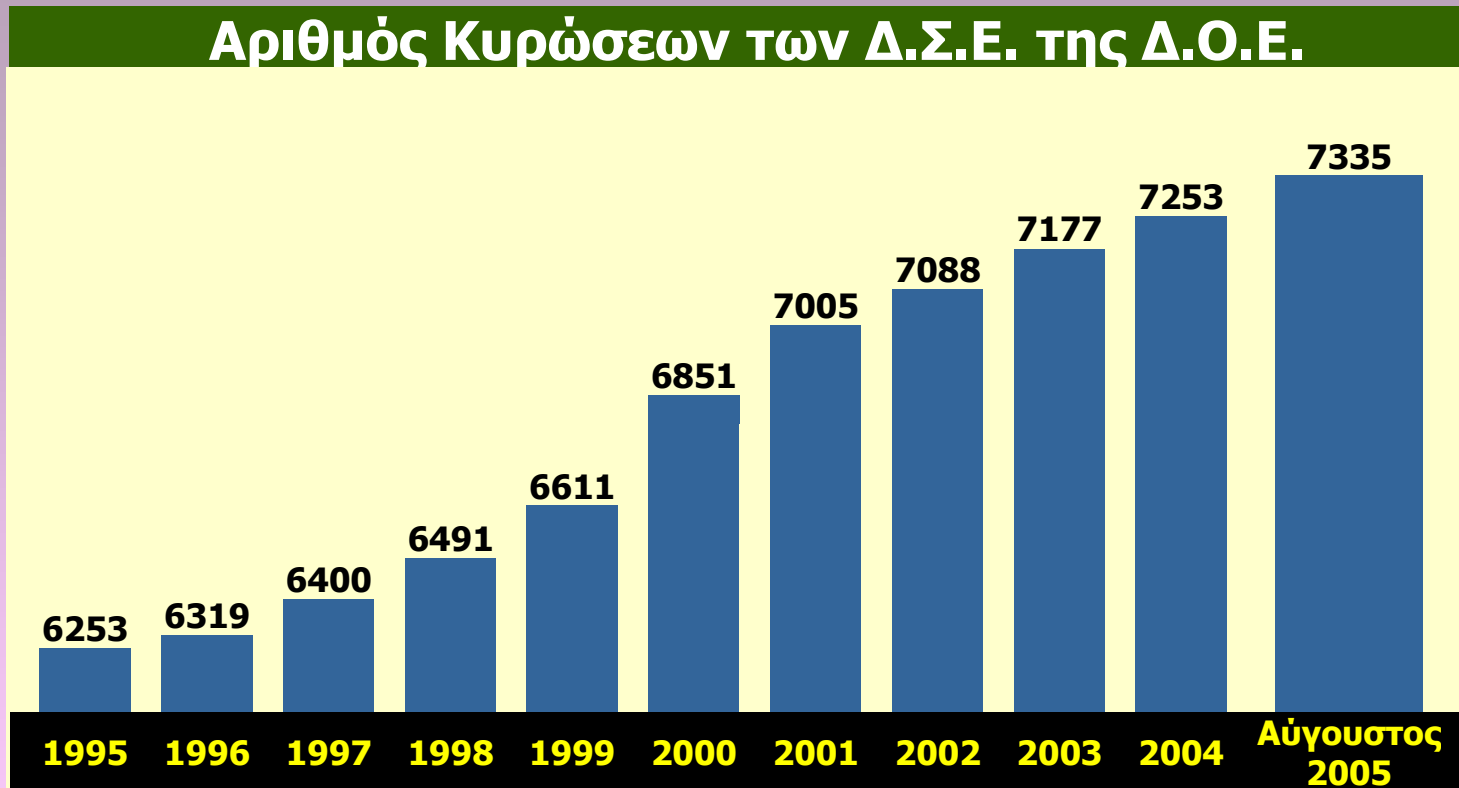
- χρόνος εργασίας, εργατικά ατυχήματα, άδεια με αποδοχές,
- υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων,
- συνδικαλιστική ελευθερία, συλλογικές διαπραγματεύσεις,
- απαγόρευση της αναγκαστικής εργασίας,
- απαγόρευση των διακρίσεων και ισότητα ευχερειών στην εργασία κ.ά.

Βασικά χαρακτηριστικά της κανονιστικής διαδικασίας της Δ.Ο.Ε.

Η κανονιστική διαδικασία της Δ.Ο.Ε. χαρακτηρίζεται από τα εξής βασικά γνωρίσματα:

- α) **Εκούσιος χαρακτήρας των υποχρεώσεων** που θεσπίζει, αφού οι Δ.Σ.Ε. που υιοθετούνται δεν δεσμεύουν άμεσα τα κράτη μέλη παρά στο μέτρο που αυτά στη συνέχεια τις κυρώσουν.
- β) **Διαρκής έλεγχος της εφαρμογής των Δ.Σ.Ε.**, αφού μετά την κύρωση, τα κράτη μέλη συμμετέχουν σε ιδιαίτερα σύνθετες και μοναδικές στο είδος τους διαδικασίες ελέγχου
- γ) Οι διεθνείς κανόνες που θεσπίζονται από τη Δ.Ο.Ε. αποτελούν ένα **καθολικό μοντέλο** σε ό,τι αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις στο χώρο της εργασίας, ανεξάρτητα από το στάδιο οικονομικής ανάπτυξης των διαφόρων χωρών της διεθνούς κοινότητας και ανεξάρτητα από το κοινωνικό και οικονομικό τους σύστημα
- δ) Οι ρυθμίσεις των Συμβάσεων ή Συστάσεων θέτουν **ελάχιστα όρια προστασίας**, υπό την έννοια ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η υιοθέτησή τους αναιρεί την ισχύ ευνοϊκότερων διατάξεων νόμων, εθίμων ή συμφωνιών που υφίστανται ήδη στα κράτη μέλη που τις κυρώνουν

Αριθμός κυρώσεων των Δ.Σ.Ε. από τα κράτη μέλη της Δ.Ο.Ε.

Πηγή: Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (International Labour Standards Department - Listing generated by APPLIS on Aug 2005)

Μηχανισμοί ελέγχου εφαρμογής των κανόνων της Δ.Ο.Ε.

Η Δ.Ο.Ε. έχει οργανώσει ένα διεθνές σύστημα ελέγχου και εποπτείας της εφαρμογής του κανονιστικού της έργου από τα κράτη μέλη τα οποία κυρώνουν τις Δ.Σ.Ε.

Το σύστημα αυτό στηρίζεται:

- Σε μια **διαδικασία τακτικού ελέγχου** (που στηρίζεται στην εξέταση των περιοδικών εκθέσεων που παρουσιάζουν τα κράτη μέλη σε τακτά χρονικά διαστήματα) και
- Στις **ειδικές διαδικασίες ελέγχου** (που βασίζονται στην εξέταση διαμαρτυριών ή παραπόνων κατά συγκεκριμένου κράτους μέλους)
 - **Διαδικασία «διαμαρτυρίας»** που υποβάλλεται από μια οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών
 - **Διαδικασία «παραπόνου»** ενός Κράτους μέλους κατά ενός άλλου Κράτους μέλους που, κατά τη γνώμη του, δεν εφαρμόζει κατά τρόπο ικανοποιητικό μια σύμβαση που έχει επικυρώσει
- Σε **ad hoc μηχανισμούς ελέγχου** (που συνδέονται με την εφαρμογή συγκεκριμένων Συμβάσεων, όπως είναι αυτές που αναφέρονται στην συνδικαλιστική ελευθερία)

Όργανα ελέγχου εφαρμογής των κανόνων της Δ.Ο.Ε.

α) Επιτροπή Εμπειρογνομώνων για την εφαρμογή των Συμβάσεων και Συστάσεων

- Έχει ως κύρια αποστολή να εξετάζει τις ετήσιες εκθέσεις που υποβάλλουν τα κράτη μέλη και αφορούν τα μέτρα που πήραν για την εφαρμογή των συμβάσεων που επικύρωσαν, καθώς και τις σχετικές για την εφαρμογή από τα κράτη μέλη των διεθνών αυτών κειμένων πληροφορίες, που κοινοποιούνται σ' αυτήν σύμφωνα με το Καταστατικό της Οργάνωσης

β) Επιτροπή εφαρμογής των Συμβάσεων και Συστάσεων της Διεθνούς Συνδιάσκεψης Εργασίας

- Με βάση την έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομώνων, εισάγει στη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας τα σχετικά πορίσματα με τη διατύπωση μιας γενικής έκθεσης προς αυτήν

γ) Επιτροπή Έρευνας και Συμβιβασμού επί θεμάτων συνδικαλιστικής ελευθερίας

- Η Επιτροπή αυτή εξετάζει «παράπονα» κατά ενός κράτους από ένα άλλο κράτος ή οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών για προσβολή της άσκησης των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων

δ) Επιτροπή Συνδικαλιστικής Ελευθερίας

- Η Επιτροπή αυτή αρχικά συστήθηκε για να εξετάζει προκαταρκτικά τα «παράπονα» προκειμένου να εισαχθούν ή όχι στην Επιτροπή Έρευνας και Συμβιβασμού, στην πορεία όμως άρχισε προοδευτικά να εξετάζει κατ' ουσία τα «παράπονα» και να παρουσιάζει στο Διοικητικό Συμβούλιο λεπτομερείς εκθέσεις (rapports) τις οποίες, στις περισσότερες περιπτώσεις, το τελευταίο τις εγκρίνει

Ειδικότερα ο έλεγχος των κανόνων περί συνδικαλιστικής ελευθερίας από την Επιτροπή Συνδικαλιστικής Ελευθερίας

- Η Επιτροπή Συνδικαλιστικής Ελευθερίας είναι οργανισμός τριμερούς σύνθεσης, 3 κυβερνητικά μέλη, 3 μέλη εργοδότες και 3 εργαζόμενοι
- Συνέρχεται τρεις φορές το χρόνο και κατά τις συνεδριάσεις του δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν, ούτε καν με φυσική παρουσία, εκπρόσωποι ή υπήκοοι του Κράτους κατά του οποίου έχει απευθυνθεί το «παράπνο», ούτε πρόσωπα που να κατέχουν επίσημη θέση στους κόλπους της εθνικής οργάνωσης εργαζομένων ή εργαζομένων που έχουν υποβάλει το «παράπνο»
- Η «Επιτροπή Συνδικαλιστικής Ελευθερίας» κρίνει τα «παράπνο» που υποβάλλονται εναντίον των κρατών μελών της Δ.Ο.Ε., ανεξαρτήτως εάν έχουν επικυρώσει τις σχετικές με τις συνδικαλιστικές ελευθερίες Διεθνείς Συμβάσεις Εργασίας
- Για το «παραδεκτό» ενός «παραπόνου», πρέπει αυτό να υποβάλλεται από μια εθνική εργοδοτική ή εργατική οργάνωση ή από μια διεθνή μη κυβερνητική οργάνωση που απολαμβάνει ένα καθεστώς συμβουλευτικής σχέσης με τη Δ.Ο.Ε. ή τέλος από άλλες διεθνείς οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων όταν οι σχετικοί ισχυρισμοί αναφέρονται σε ζητήματα που προσβάλλουν άμεσα μια οργάνωση που είναι μέλος τους
- Η Επιτροπή ολοκληρώνει την έρευνα των υποθέσεων συντάσσοντας εκθέσεις στις οποίες παρουσιάζει τα «συμπεράσματά» της που εισάγονται στην αμέσως επόμενη συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου του Δ.Γ.Ε.
- Όταν η «Επιτροπή Συνδικαλιστικής Ελευθερίας» υποδεικνύει στο Διοικητικό Συμβούλιο να προχωρήσει στη διατύπωση «συστάσεων» προς την ενδιαφερόμενη κυβέρνηση, προσθέτει στα συμπεράσματά της μια παράγραφο με την οποία καλεί την κυβέρνηση να προσδιορίσει τις ενέργειες που σκοπεύει σε εύλογο χρόνο να λάβει ώστε να δοθεί θετική συνέχεια στις συστάσεις αυτές
- Κατά την εξέταση των υποθέσεων, η Επιτροπή παράγει ένα είδος «νομολογίας» που ξεπερνά το στενό πλαίσιο των διατάξεων που περιέχονται στις σχετικές διεθνείς συμβάσεις περί συνδικαλιστικής ελευθερίας